

Z3090c
Humánní geografie – cvičení

Druhý demografický přechod

26. 10. 2016

Cvičení č. 1 : oprava

- výsledek? 100% neúspěšnost? *téměř*
- nejčastější chyby
 - 1) špatné citace u obrázků tabulek
 - 2) špatně schéma separovaných stanic denním počtem spojů
 - 3) špatně uvedené zdroje informací
 - 4) nepochopení zadání nebo záměrné odevzdání neúplného řešení
 - 5) závěrečný komentář

Řešení a oprava cvičení

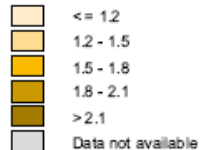
- ad 1) *od koho čerpám informace, kdy byly zpracovány/čerpány, jak byly zpracovány, Př. ČSÚ (2016), vlastní zpracování.*
- ad 2) *norma je 1, násobky jsou menší než 1 (nejsilnější vazba je největší počet spojů)*
- ad 3) *viz pokyny pro citace*
- ad 4) *otázka vlastního svědomí!*
- ad 5) *zdůvodňovat jen to, co je cílem práce*
- **normovat x normalizovat !!! nejsou synonyma!!!**

Druhý demografický přechod

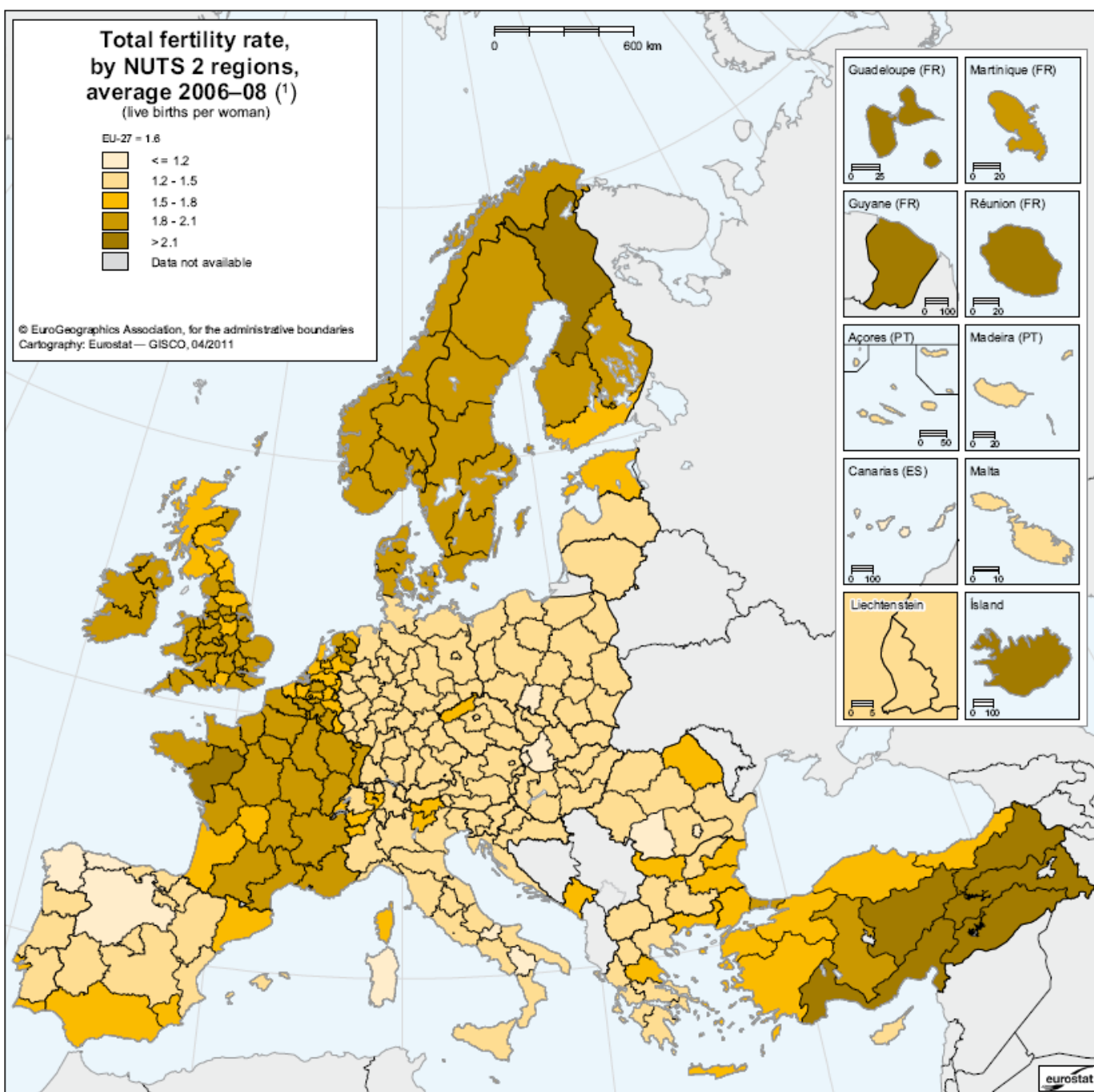
- hrubá míra porodnosti = počet všech narozených dětí na střední stav obyvatelstva (1000)
- hrubá míra plodnosti = počet všech narozených dětí na 1000 žen v reprodukčním věku
- úhrnná plodnost = součet měr plodností žen v reprodukčním věku (počet dětí narozených jedné ženě za celé reprodukční období; za předpokladu zachování plodnosti daného roku)
- dramatický pokles plodnosti (Evropa, 60. léta)

Total fertility rate, by NUTS 2 regions, average 2006–08 ⁽¹⁾ (live births per woman)

EU-27 = 1.6

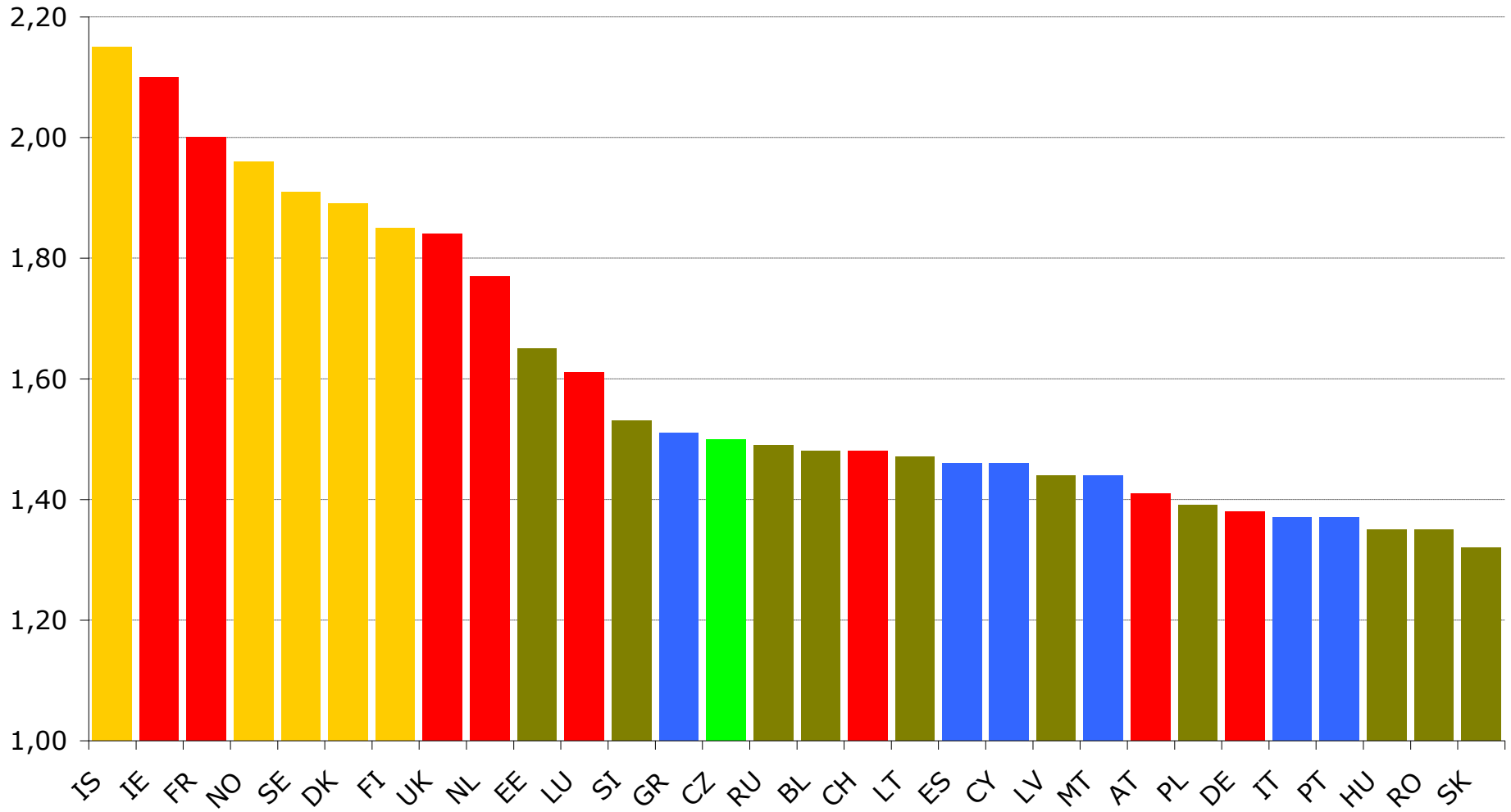

© EuroGeographics Association, for the administrative boundaries
Cartography: Eurostat — GISCO, 04/2011

⁽¹⁾ Ireland and United Kingdom, 2006–07; Denmark, 2007–08; Belgium, Eastern Scotland (UKM2) and South Western Scotland (UKM3), 2006; Turkey, 2007; Brandenburg (DE4) and Turkey, by NUTS 1 regions.

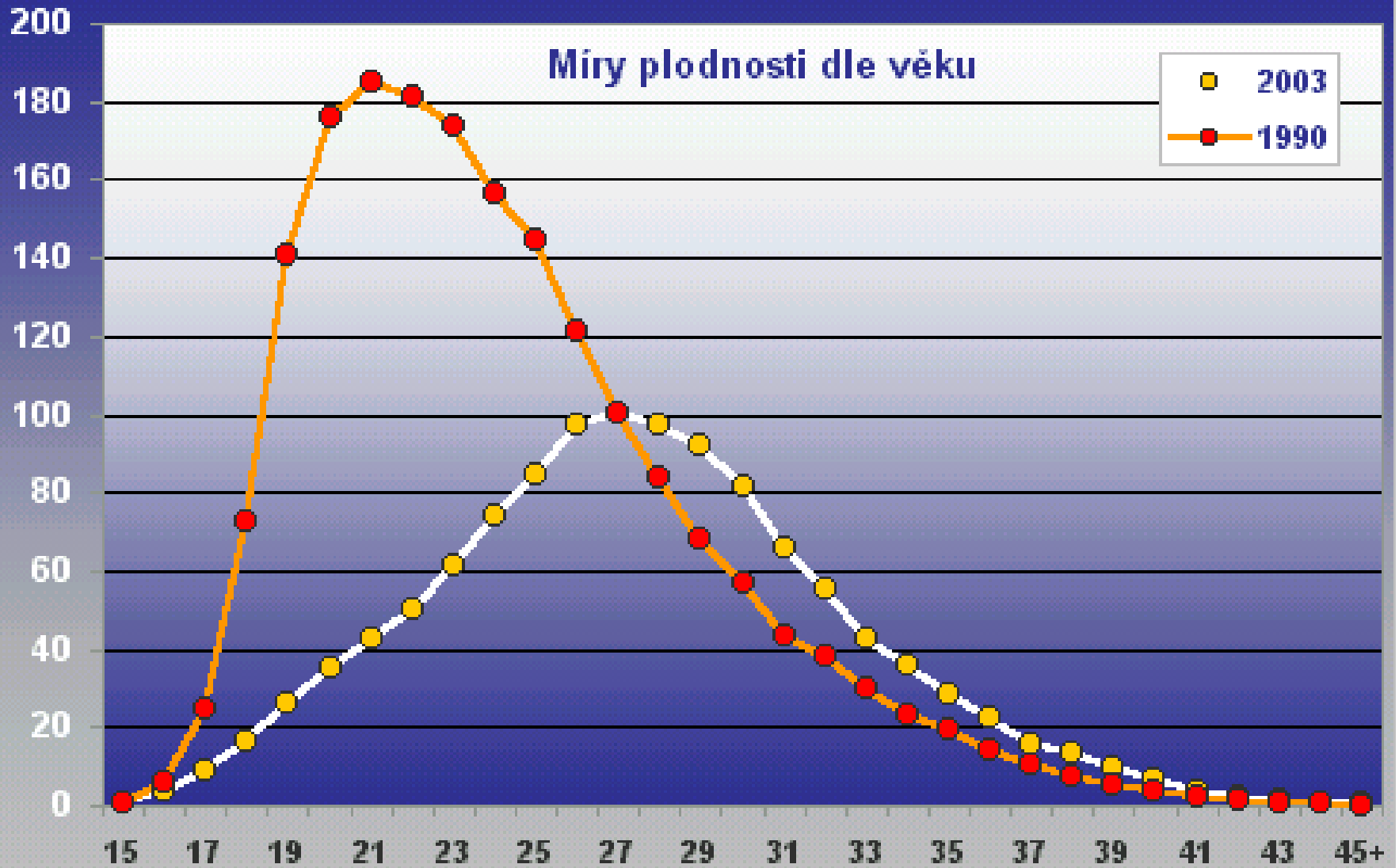
Evropa - úhrnná plodnosť, r. 2008

2. demografický přechod – úvod

- zatím územně omezen pouze na Evropu
- snaha o vysvětlení příčiny poklesu plodnosti, determinanty fertility
- Altruismus : děti úspěšnost rodiny (vysoký životní standard, zajištění budoucích generací)
- Individualismus : životní naplnění (dobré postavení v práci, společnosti, seberealizace,...)
- zvyšování podílu bezdětných žen; zvyšování věku prvorodiček

Míry plodnosti dle věku

2. demografický přechod – důsledky

- pokles lidského kapitálu => pokles produktivity
- zatížení systému sociálního a penzijního zabezpečení => snížení schopnosti starat se o stárnoucí populaci (důchodci, nezaměstnaní,...)
- snížení spotřebitelské poptávky
- zvýšení daňového zatížení mladých lidí (viz druhá odrážka) => ochota pořídit si děti

Obhajoba poklesu plodnosti

- Feminismus : šance rozvoje pro ženy; „Narození dítěte znamená konec dobrodružství, růstu, sexuality a života samého.“ (Pecková, 1971)
- Environmentalisté : přímá úměrnost (méně lidí => méně znečištění)
- Ekonomický faktor : vyšší zatížení rodinného rozpočtu (častější bankrot, neschopnost splácet hypotéky a půjčky, ...)

2. demografický přechod – řešení?

- sociální a ekonomické programy na podporu mladých (Švédsko, Francie, USA)
- podpora zapojení žen na pracovním trhu po MD
- mateřské a rodičovské dovolené (otcovská dovolená)
- služby péče o děti (školky, jesle) a jejich dostupnost (časová i finanční)
- státní garance (minulý režim, diktátorské režimy); pronatalitní a antinatalitní opatření

- změna kultury a myšlení

„Nikdo se nerozhodne mít děti jen proto, aby vylepšil rozpočtovou bilanci národního penzijního systému. Pouze odlišný přístup k plození a výchově dětí mezi mladou generací může zaručit, že západní civilizace v té podobě, v jaké ji dnes známe, bude mít vůbec nějakou budoucnost.“

(Cohen, 2007)

Úkol a termín odevzdání

- V tomto cvičení žádný nebude!

